

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 726/2017-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 28. novembra 2017 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKČNÝ ZNAČENIE], zastúpeného spoločnosťou VESTENICKÁ & BD advokátska kancelária, s. r. o., Ševčenkova 5, Bratislava, v menej ktorej koná advokátka a konateľka JUDr. Júlia Vestenická, vo veci namietaného porušenia základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky, práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. Tp 17/2017 a jeho uznesením sp. zn. Tp 17/2017 z 1. apríla 2017 a postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Tpo 27/2017 a jeho uznesením sp. zn. 1 Tpo 27/2017 z 15. mája 2017 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKČNÝ ZNAČENIE] o d m i e t a .

Odôvodnenie:

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 26. júla 2017 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 17 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), čl. 5 ods. 1 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom Okresného súdu Bratislava III (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. Tp 17/2017 a jeho uznesením sp. zn. Tp 17/2017 z 1. apríla 2017 (ďalej len „uznesenie okresného súdu“) a postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Tpo 27/2017 a jeho uznesením sp. zn. 1 Tpo 27/2017 z 15. mája 2017 (ďalej len „uznesenie krajského súdu“).

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľovi bolo uznesením vyšetrovateľa Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Bratislave III z 29. marca 2017 a 30. marca 2017 vznesené obvinenie za spáchanie trestného činu podvodu podľa § 221 ods. 1 a 2 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“) a zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1 Trestného zákona (ďalej len „uznesenie vyšetrovateľa“). Následným uznesením vyšetrovateľa z 27. apríla 2017 bolo sťažovateľovi obvinenie rozšírené za ďalší čiastkový útok pokračovacieho trestného činu podvodu podľa § 221 ods. 1 a 3 písm. a) Trestného zákona.

Sťažovateľ bol napadnutým uznesením okresného súdu vzatý do väzby a toho času sa nachádza v [REDAKOVANÉ]. Proti napadnutému uzneseniu okresného súdu podal sťažovateľ sťažnosť, ktorú krajský súd zamietol.

Sťažovateľ ďalej uviedol, že *„Uznesenia o vznesení obvinenia ako aj uznesenie o vzatí sťažovateľa do väzby boli sťažovateľovi doručené v slovenskom jazyku, ktorému sťažovateľ nerozumie, v čase rozhodovania o vzatí osoby sťažovateľa do väzby mu nebol*

zo strany OČTK doručený písomný preklad uznesenia o vznesení obvinenia zo dňa 29.03.2017 ako aj uznesenia o vznesení obvinenia zo dňa 30.03.2017 do nórskeho jazyka ktoré predstavovali podklady na vydanie uznesenia, ktorým sudca pre prípravné konanie vzal sťažovateľa do väzby.“. Tieto závažné pochybenia na strane vyšetrovateľa mali za následok, že sťažovateľ nemal možnosť poprieť skutkové tvrdenia obsiahnuté v uzneseniach, uvádzať dôkazy svedčiace v jeho prospech ani sa iným zákonným spôsobom podieľať na svojej obhajobe.

Sťažovateľ poukázal na odôvodnenie uznesenia vyšetrovateľa o vznesení obvinenia, z ktorého vyplýva, že preklad uznesení o vznesení obvinenia do nórskeho jazyka neboli zabezpečené pre krátkosť času. Tento dôvod však sťažovateľ považuje za nedostatočný a uvádza, že „... nemožno dôvodiť a ospravedlňovať neexistenciu úradného prekladu uznesení o vznesení obvinenia krátkosťou času nakoľko od dňa vydania oboch uznesení o vznesení obvinenia do rozhodovania o vzatí obvineného do väzby uplynuli 3 dni... Charakter rozhodnutia o vznesení obvinenia je tak závažným procesným úkonom vo vzťahu k výkonu obhajoby obvineného, že absenciu úradného prekladu nemožno ospravedlňovať žiadnym dôvodom.“.

V závere sťažnosti sťažovateľ uviedol, že „Sťažovateľ bol na základe rozhodnutia Okresného súdu Bratislava III za neopodstatnenej podpory Krajského súdu Bratislava vzatý do väzby. Proti uvedenému rozhodnutiu podal sťažovateľ sťažnosť, ktorá bola Krajským súdom v Bratislave zamietnutá.“.

Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd takto rozhodol:

„1/ Základné práva sťažovateľa garantované v čl. 17 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj v čl. 5 ods. 1 a 4 a v čl. 6 ods. 1 Dohovoru postupom Okresného súdu Bratislava III, postupom Krajského súdu v Bratislave, vo veci rozhodovania o vzatí sťažovateľa do väzby porušené boli.

2/ Uznesenie Okresného súdu Bratislava III, č.k. Tp 17/2017 zo dňa 01.04.2017 v spojení s uznesením Krajského súdu v Bratislave, č.k. 1Tpo/27/2017 zo dňa 15.05.2017 sa zrušuje a vec sa vracia na ďalšie konanie.

3/ Ústavný súd prikazuje Okresnému súdu Bratislava III, aby sťažovateľa prepustil na slobodu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších prepisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Za zjavne neopodstatnený možno považovať návrh vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu verejnej moci alebo jeho rozhodnutím a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. O zjavne neopodstatnený návrh ide preto vtedy, ak pri jej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po prijatí návrhu na ďalšie konanie (napr. I. ÚS 140/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 198/07, IV. ÚS 27/2010).

K namietanému porušeniu čl. 17 ods. 5 ústavy, čl. 5 ods. 1 a 4 a čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu a rozhodnutím okresného súdu

V tejto súvislosti ústavný súd predovšetkým poukazuje na princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy, obsahom ktorého je pravidlo, že sťažovateľ má právo domáhať sa ochrany základného práva pred ústavným súdom iba v prípade, ak mu túto ochranu nemôže poskytnúť iný súd.

Zmyslom a účelom princípu subsidiarity je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Všeobecné súdy sú primárne zodpovedné aj za dodržiavanie tých práv a základných slobôd, ktoré ústava alebo medzinárodná zmluva dotknutým fyzickým osobám zaručuje. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05).

Zásada subsidiarity reflektuje okrem iného aj princíp minimalizácie zásahov ústavného súdu do právomoci všeobecných súdov, ktorých rozhodnutia sú v konaní o sťažnosti preskúmané (IV. ÚS 303/04).

Ústavný súd v súlade s princípom subsidiarity svojej právomoci skúmal, či sú splnené podmienky konania pred ním o tej časti sťažnosti sťažovateľa, ktorá smerovala proti postupu okresného súdu a uzneseniu okresného súdu, a dospel k záveru, že vzhľadom na princíp subsidiarity vyplývajúci z čl. 127 ústavy je vylúčená právomoc ústavného súdu meritórne konať a rozhodovať o sťažovateľom uplatnených námietkach porušenia označených článkov ústavy a dohovoru postupom okresného súdu, resp. jeho uznesením, pretože preskúmavanie jeho postupu je zverené krajskému súdu ako odvolaciemu súdu. Krajský súd vo veci podanej sťažnosti rozhodol uznesením krajského súdu, pričom to bol práve on ako súd odvolací, komu patrila právomoc posúdiť, či sťažnosť sťažovateľa bola dôvodná alebo nie.

Z tohto dôvodu musel ústavný súd odmietnuť tú časť sťažnosti sťažovateľa, ktorá smerovala proti postupu okresného súdu a jeho uzneseniu, pre nedostatok právomoci.

K namietanému porušeniu čl. 17 ods. 5 ústavy, čl. 5 ods. 1 a 4 a čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu a rozhodnutím krajského súdu

Podľa svojej konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Z tohto ústavného postavenia vyplýva, že úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05).

Ústavný súd môže preskúmať také rozhodnutia všeobecných súdov, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva

alebo slobody, pričom skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom preskúmania vtedy, ak by vyvodené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/00) a tiež by mali za následok porušenie niektorého z princípov spravodlivého procesu, ktoré neboli napravené v inštančnom (opravnom) postupe všeobecných súdov.

Po preskúmaní uznesenia krajského súdu ústavný súd argumentáciu sťažovateľa nevyhodnotil ako spôsobilú spochybniť ústavnú udržateľnosť záverov krajského súdu. Ústavný súd nezistil, že by krajským súdom aplikovaný postup pri zistení a hodnotení skutkového stavu veci a pri ustálení právnych záverov mohol zakladať dôvod na zásah ústavného súdu do napadnutého rozhodnutia v súlade s jeho právomocami ustanovenými v čl. 127 ods. 2 ústavy. Ústavný súd nezistil, že by uznesenie krajského súdu bolo svojvoľné alebo v zjavnom vzájomnom rozpore, či urobené v zrejmom omyle a v nesúlade s platnou právnou úpravou, či nedostatočne odôvodnené.

Ústavný súd predovšetkým konštatuje, že sťažovateľovou obranou týkajúcou sa nedoručenia písomného prekladu uznesenia vyšetrovateľa a uznesenia okresného súdu sa zaoberal okresný súd, ako aj krajský súd. V odôvodnení krajského súdu sa v tejto súvislosti uvádza, že *„Sudca pre prípravné konanie Okresného súdu Bratislava III vypočul obvineného [REDAKOVANÉ] dňa 01.04.2017 v čase od 09 .00 hod. do 10.55 hod. vypočul za prítomnosti prokurátora okresnej prokuratúry, obhajcu a tlmočníka [REDAKOVANÉ] a rozhodol tak, že obvineného vzal do väzby... Pokiaľ ide o sťažnostné námietky uvádzané v dôvodoch sťažnosti obvineného, že vyšetrovateľ OČTK mu do dnešného dňa nepreložil uznesenie o vznesení obvinenia z 30.03.2017 a 29.03.201, tieto sú zo strany obvineného dôvodné... V danom konkrétnom prípade bol obvinený však [REDAKOVANÉ] vypočutý dňa 29.03.2017 a to ako zadržaný - podozrivý, pričom pri svojom výsluchu žiadal tlmočníka z jazyka nórskeho do jazyka slovenského, pričom pri tomto výsluchu bol prítomný tlmočník [REDAKOVANÉ]. Následne bol obvinený vypočutý dňa 29.03.2017, kedy mu bol pretlmočený obsah uznesenia o vznesení obvinenia z 29.03.2017, voči ktorému uzneseniu si*

podal sťažnosť a požiadal o vyhotovenie kópie spisového materiálu. Pri ďalšom výsluchu konanom 30.03.2017 rovnako za prítomnosti tlmočníka, bolo obvinenému pretlmočené uznesenie o vznesení obvinenia z 30.03.2017, proti ktorému uzneseniu si podal taktiež sťažnosť. Na základe vyššie uvedeného bude preto úlohou vyšetrovateľa zabezpečiť bezodkladne preklad uznesení o vznesení obvinenia obvinenému a tento následne doručiť obvinenému. Uvedené nie je však dôvodom na prepustenie obvineného z väzby na slobodu.“.

Ústavný súd vzhľadom na uvedené skutočnosti nedospel k názoru, že by uznesenie krajského súdu bolo možné kvalifikovať ako zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak nezlučiteľné s označenými článkami ústavy a dohovoru, a preto sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. novembra 2017